

KEMENTERIAN PENDIDIKAN TINGGI
JABATAN PENDIDIKAN POLITEKNIK DAN KOLEJ KOMUNITI

E-BOOK

PROSES PENGUKUHAN SEMANGAT PATRIOTISME DI TANAH MELAYU KE ARAH MENCAPAI KEMERDEKAAN

NURUL QISTINA BATHRISYA KHOO BINTI ABDULLAH
ZUNAEDAH BINTI SAHRUL
MOHD. YUSLIE BIN YUSSOF

E-BOOK

PROSES PENGUKUHAN SEMANGAT PATRIOTISME DI TANAH MELAYU KE ARAH MENCAPAI KEMERDEKAAN

CLO 1: MEMBINCANGKAN KESEDARAN TERHADAP KEPENTINGAN IDENTITI
KEBANGSAAN KE ARAH MENGUKUHKAN SEMANGAT PATRIOTISM (A2, CLS5)

NURUL QISTINA BATHRISYA KHOO BINTI ABDULLAH
ZUNAEDAH BINTI SAHRUL
MOHD. YUSLIE BIN YUSSOF

HAK CIPTA

©Kolej Komuniti Lahad Datu, Kementerian Pendidikan Tinggi, 2025

Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian daripda terbitan ini yang boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukarkan ke dalam sebarang bentuk atau dengan sebarang alat, sama ada dengan cara elektronik, gambar dan rakaman serta sebagainya tanpa kebenaran penulis.

Diterbitkan oleh,
Kolej Komuniti Lahad Datu
Kementerian Pendidikan Tinggi
MDLD 7211, Lot 246-255
Jalan Silam, Bandar Sri Perdana, Lahad Datu
91110, Lahad Datu

Nombor Telefon : 089-863021
Nombor Faks : 089-863023
Laman Web : <https://kklahaddatu.mypolycc.edu.my>

Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan
Perpustakaan Negara Malaysia
Rekod katalog untuk buku ini boleh didapati
dari Perpustakaan Negara Malaysia

eISBN 978-967-16716-9-6

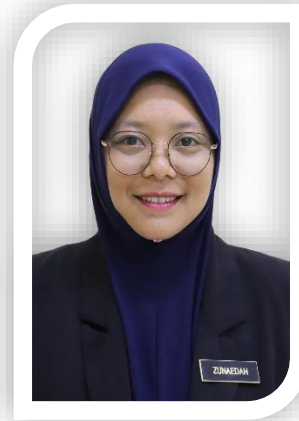
PENULIS

NURUL QISTINA
BATHRISYA KHOO
BINTI ABDULLAH

PENSYARAH KANAH,
UNIT PENGAJIAN AM
KOLEJ KOMUNITI
LAHAD DATU

EDITOR, KONSEP DAN
IDEA

ZUNAEDAH BINTI
SAHRUL

PENSYARAH KANAN,
UNIT PENGAJIAN AM
KOLEJ KOMUNITI
LAHAD DATU

PEREKA GRAFIK

MOHD. YUSLIE BIN
MOHD YUSSOF

PENSYARAH,
UNIT PENGAJIAN AM
KOLEJ KOMUNITI
LAHAD DATU

PEREKAAR

PRAKATA

Selamat datang ke e-Book proses pengukuhan semangat patriotism di Tanah Melayu ke arah mencapai kemerdekaan. Kita akan meneroka perjalanan negara kita dari zaman penjajahan hingga kemerdekaan, meneliti reaksi penduduk tempatan terhadap penjajahan British, penubuhan Malayan Union, Persekutuan Tanah Melayu 1948, dan proses ke arah kemerdekaan.

E-Book ini akan menampilkan dialog-dialog bersejarah, gambar ilustrasi, dan soalan pengukuhan untuk membantu pemahaman yang lebih mendalam tentang perjuangan kemerdekaan negara kita.

Penulis

Kolej Komuniti Lahad Datu

ISI KANDUNGAN

Penulis
Prakata

Reaksi Penduduk Tempatan Terhadap Penjajahan British (*Muka surat 6 - 31*)

Perjuangan di Naning, Perak, Negeri Sembilan, Pahang, Kelantan, Terengganu, Sarawak dan Sabah

Penubuhan Malayan Union (*Muka surat 32 -37*)

Latar belakang, ciri-ciri dan reaksi penduduk tempatan

Penubuhan Persekutuan Tanah Melayu 1948 (*Muka surat 38 – 41*)

Proses pembentukan dan ciri-ciri utama

Proses Ke Arah Kemerdekaan (*Muka surat 42 -62*)

Rundingan, pilihan raya dan pengisytiharan kemerdekaan

Rujukan (*Muka surat 64*)

REAKSI PENDUDUK TEMPATAN TERHADAP PENJAJAHAN BRITISH

Penjajahan British di Tanah Melayu bermula pada akhir abad ke-18 dan telah menimbulkan pelbagai reaksi daripada penduduk tempatan. Mereka bangkit menentang penjajahan demi mempertahankan kedaulatan, agama, dan adat resam. Perjuangan ini menunjukkan semangat patriotisme yang tinggi dalam kalangan penduduk tempatan.

1

Abad ke-18

Kedatangan British ke Tanah Melayu bermula dengan penguasaan Pulau Pinang (1786)

2

Abad ke-19

Perluasan pengaruh British melalui Perjanjian Pangkor (1874) dan sistem Residen

3

Awal Abad ke-20

Penguasaan British ke atas seluruh Tanah Melayu, Sarawak dan Sabah

4

1941-1945

Pendudukan Jepun menggantikan British sebelum British kembali berkuasa

PERJUANGAN DI NANING

Perjuangan di Nanning (1831-1832) dipimpin oleh Dato' Dol Said menentang British yang cuba menguasai Nanning. British mendakwa Nanning adalah sebahagian dari Negeri-negeri Selat, tetapi Dato' Dol Said menganggap Nanning sebagai wilayah Minangkabau di bawah Negeri Sembilan.

Peperangan bermula apabila British menghantar pasukan untuk menawan Nanning, tetapi mereka tewas dalam pertempuran pertama. Dalam serangan kedua dengan kekuatan lebih besar, British berjaya menawan Nanning dan Dato' Dol Said terpaksa menyerah.

"Nanning adalah tanah nenek moyang kami. Kami tidak akan menyerahkannya kepada penjajah! Lebih baik mati berkalang tanah daripada hidup dijajah!" - Dato' Dol Said

"Penduduk Nanning telah menunjukkan keberanian yang luar biasa. Mereka bertahan dengan senjata tradisional menghadapi senapang dan meriam British." - Pegawai British

SOALAN PENGUKUHAN: PERJUANGAN DI NANING

1 **Siapakah pemimpin perjuangan di Nanning?**

Dato' Dol Said merupakan pemimpin yang mengetuai perjuangan menentang British di Nanning.

2 **Apakah punca konflik di Nanning?**

Konflik bermula apabila British mendakwa Nanning adalah sebahagian dari Negeri-negeri Selat, manakala Dato' Dol Said menganggap Nanning sebagai wilayah Minangkabau di bawah Negeri Sembilan.

3 **Bagaimanakah perjuangan di Nanning berakhir?**

Perjuangan berakhir apabila British melancarkan serangan kedua dengan kekuatan lebih besar dan berjaya menawan Nanning, menyebabkan Dato' Dol Said terpaksa menyerah.

4 **Apakah kepentingan perjuangan di Nanning?**

Perjuangan ini menunjukkan semangat patriotisme awal penduduk tempatan dalam menentang penjajahan dan mempertahankan kedaulatan tanah air.

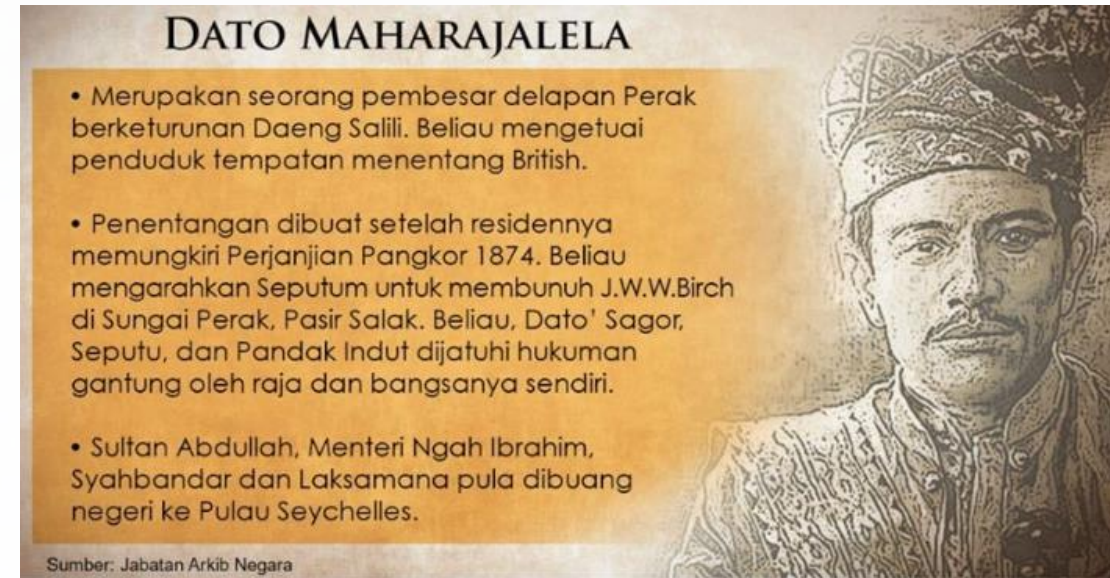
PERJUANGAN DI PERAK

Latar Belakang

Perjuangan di Perak bermula selepas Perjanjian Pangkor 1874 yang memperkenalkan sistem Residen. J.W.W. Birch dilantik sebagai Residen British pertama di Perak yang campur tangan dalam pentadbiran tempatan dan adat istiadat.

Peristiwa Penting

Pembunuhan J.W.W. Birch pada 2 November 1875 di Pasir Salak menjadi kemuncak perjuangan. Birch dibunuh ketika mandi di sungai oleh Maharaja Lela dan pengikutnya.

Pemimpin Perjuangan

Maharaja Lela, Dato' Sagor, Dato' Maharaja Lela Pandak Lam, Sepuntum, dan Ngah Ibrahim merupakan antara pemimpin yang menentang British. Sultan Abdullah juga terlibat secara tidak langsung dalam konspirasi pembunuhan Birch.

Akibat

British melancarkan operasi ketenteraan besar-besaran. Para pemimpin perjuangan ditangkap dan dihukum. Sultan Abdullah dibuang negeri ke Seychelles. British mengukuhkan cengkaman mereka di Perak.

DIALOG BERSEJARAH: PEMBUNUHAN J.W.W. BIRCH

Maharaja Lela: "Birch telah melanggar adat resam kita. Dia mencampuri urusan istana dan menghina Sultan. Ini tidak boleh dibiarkan!"

Dato' Sagor: "Benar, dia juga telah mengubah sistem cukai dan menghapuskan sistem perhambaan tanpa berbincang dengan pembesar-pembesar Melayu."

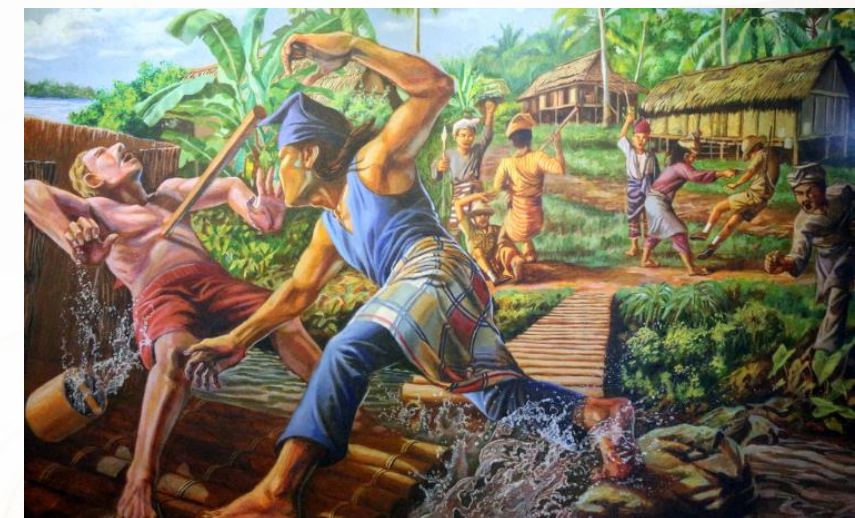
Maharaja Lela: "Kita mesti bertindak untuk mempertahankan kedaulatan negeri Perak. Esok, ketika dia mandi di sungai, kita akan menyerangnya."

Sepuntum (selepas pembunuhan): "Saya telah menikam Birch dengan lembing. Dia cuba berenang ke seberang tetapi tidak berjaya."

Pegawai British: "Pembunuhan Birch adalah satu penghinaan terhadap Ratu England! Kita akan menangkap semua yang terlibat dan menghukum mereka dengan berat!"

Impak Peristiwa

- Pembunuhan Birch menunjukkan penentangan terhadap campur tangan British dalam adat dan pentadbiran tempatan
- Peristiwa ini menjadi simbol perjuangan awal menentang penjajahan
- British menggunakan peristiwa ini untuk mengukuhkan cengkaman mereka di Perak
- Sistem Residen diperkukuh dengan pemilihan Residen yang lebih berhati-hati

SOALAN PENGUKUHAN: PERJUANGAN DI PERAK

Apakah Perjanjian Pangkor?

Perjanjian yang ditandatangani pada 1874 yang memperkenalkan sistem Residen di Perak, di mana British memberi nasihat dalam semua perkara kecuali agama Islam dan adat Melayu.

Apakah akibat pembunuhan Birch?

British melancarkan operasi ketenteraan, para pemimpin perjuangan ditangkap dan dihukum, Sultan Abdullah dibuang negeri, dan British mengukuhkan cengkaman mereka di Perak.

Siapakah J.W.W. Birch?

Residen British pertama di Perak yang dibunuh pada 2 November 1875 di Pasir Salak kerana campur tangan dalam pentadbiran tempatan dan adat istiadat.

Siapakah yang terlibat dalam pembunuhan Birch?

Maharaja Lela, Dato' Sagor, Sepuntum dan beberapa orang lain terlibat secara langsung, manakala Sultan Abdullah dan Ngah Ibrahim terlibat secara tidak langsung.

Tempat Birch Di bunuh

Ahli-ahli mesyuarat untuk menghapuskan J.W.W Birch

PERJUANGAN DI NEGERI SEMBILAN

1

1875-1876

Perjuangan dipimpin oleh Dato' Bahaman, Dato' Kelana Petra, Dato' Shahbandar Sahlil dan Dato' Siamang Gagap menentang campur tangan British.

2

1875

British memperkenalkan sistem Residen di Sungai Ujong yang menimbulkan ketidakpuasan dalam kalangan pembesar tempatan.

3

1876

Pertempuran di Bukit Putus antara pejuang tempatan dengan tentera British yang berakhir dengan kekalahan pejuang tempatan.

4

1877

British berjaya mengukuhkan kedudukan mereka di Negeri Sembilan melalui perjanjian dengan pembesar-pembesar tempatan.

DIALOG BERSEJARAH: PERJUANGAN DI NEGERI SEMBILAN

Dato' Kelana Petra: "Kita tidak boleh menerima campur tangan British dalam pentadbiran negeri kita. Adat perpatih kita akan terancam!"

Dato' Shahbandar Sahil: "Benar, sistem Residen ini hanya akan menguntungkan British dan menghakis kuasa kita sebagai pembesar."

Dato' Siamang Gagap: "Kita mesti bersatu untuk menentang mereka. Bukit Putus adalah tempat strategik untuk kita bertahan."

Pegawai British: "Pemberontakan ini mesti dihentikan. Kita akan menghantar pasukan yang lebih besar untuk menawan Bukit Putus."

Dato' Kelana Petra (selepas kekalahan): "Kita telah berjuang dengan berani, tetapi senjata mereka terlalu kuat. Kita terpaksa berundur untuk merancang strategi baru."

Faktor Kekalahan

- Kekurangan senjata moden berbanding British
- Kurang koordinasi antara pembesar-pembesar tempatan
- Strategi ketenteraan British yang lebih maju
- Sesetengah pembesar tempatan bekerjasama dengan British

Lakaran Kahar Mukmin @ Datuk Siamang Gagap

SOALAN PENGUKUHAN: PERJUANGAN DI NEGERI SEMBILAN

1 **Siapakah pemimpin-pemimpin perjuangan di Negeri Sembilan?**

Dato' Bahaman, Dato' Kelana Petra, Dato' Shahbandar Sahil dan Dato' Siamang Gagap merupakan pemimpin-pemimpin utama perjuangan di Negeri Sembilan.

2 **Apakah punca perjuangan di Negeri Sembilan?**

Perjuangan bermula apabila British memperkenalkan sistem Residen di Sungai Ujong yang menimbulkan ketidakpuasan dalam kalangan pembesar tempatan kerana mengancam adat perpatih dan kuasa mereka.

3 **Di manakah pertempuran utama berlaku?**

Pertempuran utama berlaku di Bukit Putus pada tahun 1876 antara pejuang tempatan dengan tentera British yang berakhir dengan kekalahan pejuang tempatan.

4 **Bagaimanakah perjuangan di Negeri Sembilan berakhir?**

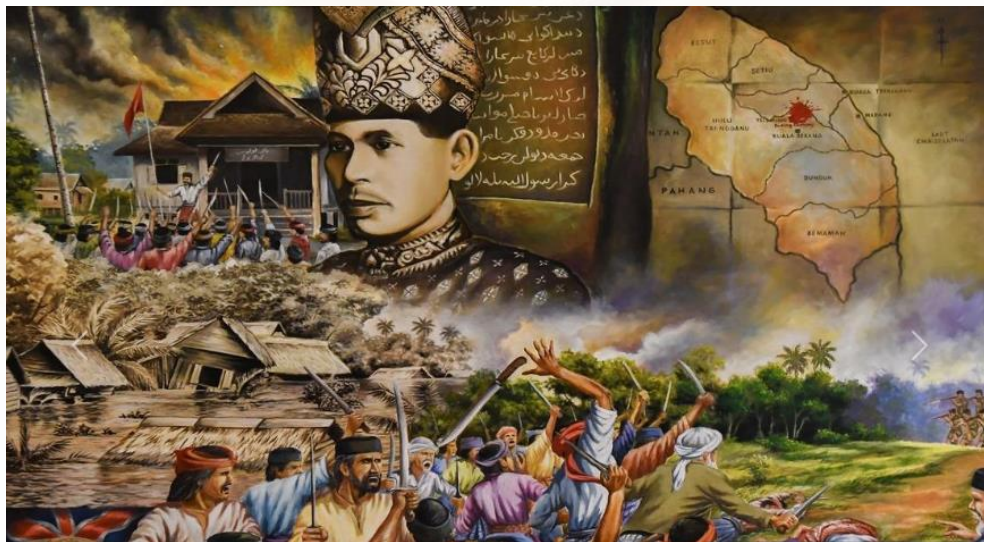
Perjuangan berakhir apabila British berjaya mengukuhkan kedudukan mereka melalui perjanjian dengan pembesar-pembesar tempatan pada tahun 1877.

PERJUANGAN DI PAHANG

Latar Belakang (1887-1888)

British campur tangan dalam pentadbiran Pahang melalui perjanjian dengan Sultan Ahmad. Dato' Bahaman dan Tok Gajah menentang campur tangan ini.

Illustrasi penentangan terhadap British di Pahang

Perang Pahang Pertama (1891-1895)

Perjuangan dipimpin oleh Dato' Bahaman, Tok Gajah, dan Mat Kilau. Pertempuran berlaku di Lubuk Terua, Jeram Ampai dan Kuala Tembeling.

Perang Pahang Kedua (1894)

Perjuangan diteruskan oleh Dato' Bahaman dan Tok Gajah dengan bantuan dari Terengganu dan Kelantan. Mereka akhirnya terpaksa berundur ke Siam.

DIALOG BERSEJARAH: PERJUANGAN DI PAHANG

Dato' Bahaman: "Kita tidak boleh menerima campur tangan British dalam pentadbiran Pahang. Mereka hanya akan mengeksploitasi kekayaan negeri kita!"

Mat Kilau: "Benar, mereka telah memperkenalkan cukai baru dan mengubah sistem pentadbiran tanpa menghormati adat kita."

Tok Gajah: "Kita mesti bersatu untuk menentang mereka. Rakyat Pahang tidak akan tunduk kepada penjajah!"

Dato' Bahaman (semasa pertempuran di Lubuk Terua): "Bertahan dengan berani! Jangan biarkan mereka menawan kubu kita!"

Tok Gajah (selepas terpaksa berundur): "Kita terpaksa berundur ke Kelantan dan Terengganu untuk mendapatkan bantuan. Perjuangan kita belum berakhir!"

Strategi Perjuangan

- Menggunakan pengetahuan tentang hutan dan sungai untuk strategi gerila
- Membina kubu-kubu pertahanan di lokasi strategik
- Mendapatkan sokongan dari penduduk tempatan
- Mencari bantuan dari negeri-negeri jiran seperti Kelantan dan Terengganu
- Menggunakan ilmu kebatinan dan senjata tradisional

Mat Kilau

SOALAN PENGUKUHAN: PERJUANGAN DI PAHANG

01

Siapakah pemimpin-pemimpin perjuangan di Pahang?

Dato' Bahaman, Tok Gajah, dan Mat Kilau merupakan pemimpin-pemimpin utama perjuangan di Pahang menentang British.

02

Bilakah Perang Pahang berlaku?

Perang Pahang Pertama berlaku dari 1891 hingga 1895, manakala Perang Pahang Kedua berlaku pada tahun 1894.

03

Di manakah pertempuran utama berlaku?

Pertempuran utama berlaku di Lubuk Terua, Jeram Ampai dan Kuala Tembeling yang merupakan lokasi-lokasi strategik di Pahang.

04

Bagaimanakah perjuangan di Pahang berakhir?

Perjuangan berakhir apabila para pemimpin terpaksa berundur ke Siam (Thailand) setelah British melancarkan serangan besar-besaran dan mengukuhkan kedudukan mereka di Pahang.

PERJUANGAN DI KELANTAN

Latar Belakang

Perjuangan di Kelantan bermula apabila British menandatangani Perjanjian Bangkok dengan Siam pada 1909 yang memindahkan Kelantan di bawah pengaruh British. Tok Janggut (Haji Mat Hassan) menentang campur tangan British dalam pentadbiran tempatan.

Pemberontakan Tok Janggut (1915)

Tok Janggut memimpin pemberontakan di Pasir Puteh. Beliau menentang sistem cukai baru, sistem pentadbiran British, dan kehilangan kuasa pembesar tempatan. Beliau berjaya menawan pejabat daerah Pasir Puteh.

Pertempuran dengan British

British menghantar pasukan untuk menumpaskan pemberontakan. Pertempuran sengit berlaku di Pasir Puteh. Tok Janggut terkorban dalam pertempuran pada Mei 1915, dan pemberontakan berjaya ditumpaskan.

DIALOG BERSEJARAH: PERJUANGAN TOK JANGGUT

Tok Janggut: "British telah mengubah sistem pentadbiran kita dan memperkenalkan cukai baru yang membebankan rakyat. Kita tidak boleh berdiam diri!"

Pengikut Tok Janggut: "Benar, Tok! Mereka juga telah mengurangkan kuasa pembesar-pembesar tempatan. Kita mesti bertindak untuk mempertahankan hak kita!"

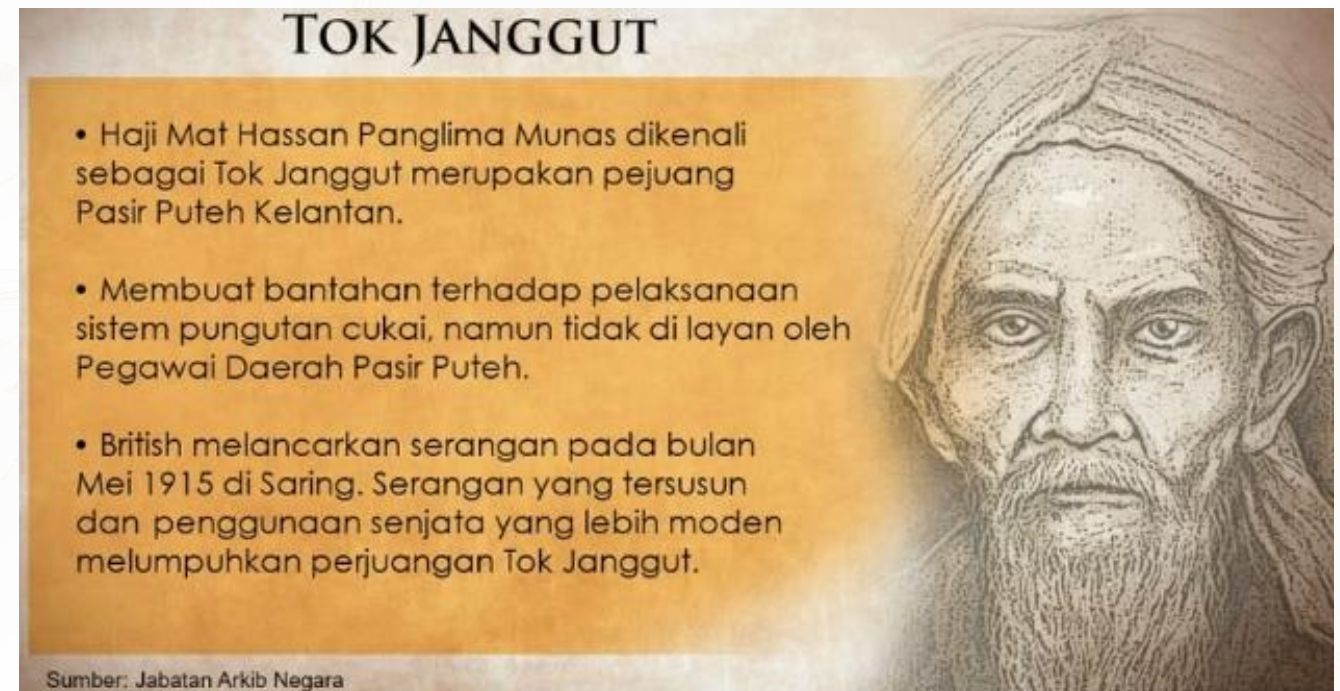
Tok Janggut: "Kita akan menawan pejabat daerah Pasir Puteh sebagai langkah pertama. Ini akan menunjukkan kesungguhan perjuangan kita!"

Pegawai British: "Pemberontakan Tok Janggut mesti ditumpaskan segera. Kita akan menghantar pasukan bersenjata untuk mengembalikan keamanan di Pasir Puteh."

Tok Janggut (sebelum pertempuran terakhir): "Saya bersedia berkorban demi tanah air. Lebih baik mati berkalang tanah daripada hidup dijajah!"

Impak Pemberontakan

- Menunjukkan penentangan terhadap dasar British di Kelantan
- Menjadi simbol perjuangan menentang penjajahan
- Membangkitkan semangat patriotisme dalam kalangan penduduk tempatan
- British terpaksa lebih berhati-hati dalam melaksanakan dasar-dasar baru

SOALAN PENGUKUHAN: PERJUANGAN DI KELANTAN

1 **Siapakah Tok Janggut?**

Tok Janggut atau nama sebenarnya Haji Mat Hassan merupakan pemimpin perjuangan di Kelantan yang menentang penjajahan British pada tahun 1915.

2 **Apakah punca pemberontakan Tok Janggut?**

Pemberontakan berpunca daripada penentangan terhadap sistem cukai baru, sistem pentadbiran British, dan kehilangan kuasa pembesar tempatan selepas Perjanjian Bangkok 1909.

3 **Apakah strategi perjuangan Tok Janggut?**

Tok Janggut menawan pejabat daerah Pasir Puteh sebagai langkah pertama dan menggunakan pengetahuan tempatan untuk bergerak dalam kawasan Kelantan.

4 **Bagaimanakah pemberontakan Tok Janggut berakhir?**

Pemberontakan berakhir apabila Tok Janggut terkorban dalam pertempuran dengan pasukan British pada Mei 1915, dan pemberontakan berjaya ditumpaskan.

PERJUANGAN DI TERENGGANU

1

1909

Perjanjian Bangkok memindahkan Terengganu di bawah pengaruh British. Haji Abdul Rahman Limbong mula membangkitkan kesedaran menentang British.

2

1921-1925

Haji Abdul Rahman Limbong memimpin gerakan anti-British di Terengganu, menentang sistem cukai tanah dan campur tangan dalam pentadbiran Islam.

3

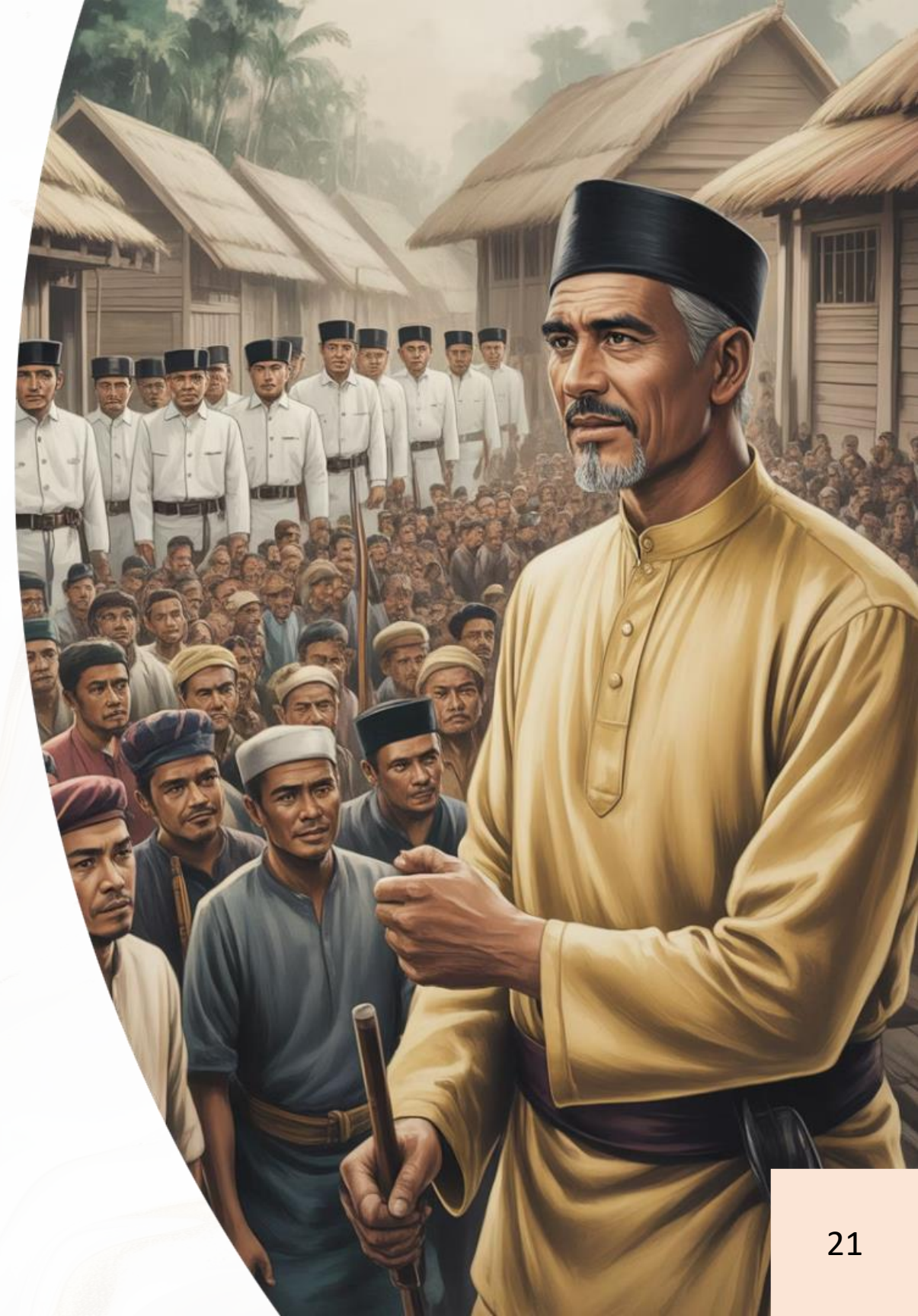
1928

Pemberontakan petani di Terengganu yang dikenali sebagai "Perang Sabil" atau "Perang Tok Janggut Terengganu" meletus di Kuala Berang.

4

1929

British berjaya menumpaskan pemberontakan. Haji Abdul Rahman Limbong ditangkap dan dibuang negeri ke Mekah.

DIALOG BERSEJARAH: PERJUANGAN DI TERENGGANU

Haji Abdul Rahman Limbong: "British telah memperkenalkan sistem cukai tanah yang membebankan petani. Ini bertentangan dengan hukum Islam dan adat kita!"

Pengikut: "Benar, Tuan Guru! Mereka juga campur tangan dalam pentadbiran Islam dan mengubah sistem pendidikan kita."

Haji Abdul Rahman Limbong: "Kita mesti bersatu untuk menentang kezaliman ini. Kita akan mulakan gerakan di Kuala Berang dan menyebarkannya ke seluruh Terengganu!"

Pegawai British: "Gerakan Haji Abdul Rahman Limbong semakin mendapat sokongan. Kita perlu bertindak segera untuk mengelakkan pemberontakan besar-besaran."

Haji Abdul Rahman Limbong (semasa ditangkap): "Perjuangan kita tidak akan berakhir dengan penahanan saya. Semangat menentang penjajahan akan terus hidup dalam hati rakyat Terengganu!"

Ciri-ciri Perjuangan

- Berasaskan agama Islam dengan slogan "Perang Sabil" (perang suci)
- Menentang sistem cukai tanah yang dianggap bertentangan dengan hukum Islam
- Mendapat sokongan kuat daripada petani dan penduduk kampung
- Menggunakan institusi pondok dan madrasah untuk menyebarkan idea perjuangan
- Menggabungkan elemen agama dan nasionalisme dalam perjuangan

Latar belakang

- Nama sebenar beliau ialah Haji Abdul Rahman Limbong bin Haji Abdul Hamid
- Dikenali Haji Abdul Rahman Limbong kerana beliau sering ke Limbong, Kemaman untuk mengajar agama.
- Beliau dilahirkan pada tahun 1868.
- Beliau meninggal di Makkah pada tahun 1929.

SOALAN PENGUKUHAN: PERJUANGAN DI TERENGGANU

01

Siapakah pemimpin perjuangan di Terengganu?

Haji Abdul Rahman Limbong merupakan pemimpin utama perjuangan di Terengganu yang menentang penjajahan British pada tahun 1920-an.

02

Apakah yang dimaksudkan dengan "Perang Sabil"?

"Perang Sabil" atau "perang suci" merujuk kepada pemberontakan petani di Terengganu yang berasaskan agama Islam menentang penjajahan British.

03

Apakah punca perjuangan di Terengganu?

Perjuangan berpunca daripada penentangan terhadap sistem cukai tanah, campur tangan dalam pentadbiran Islam, dan perubahan dalam sistem pendidikan yang dibawa oleh British.

04

Bagaimanakah perjuangan di Terengganu berakhir?

Perjuangan berakhir apabila British berjaya menumpaskan pemberontakan pada tahun 1929 dan Haji Abdul Rahman Limbong ditangkap dan dibuang negeri ke Mekah.

Pemberontakan Tani yang terkenal di Terengganu

PERJUANGAN DI SARAWAK

Pemerintahan Brooke (1841-1941)

James Brooke menjadi Raja Putih pertama Sarawak setelah membantu Sultan Brunei menumpaskan pemberontakan. Keluarga Brooke memerintah Sarawak selama 100 tahun.

Anti-Cession Movement (1946)

Gerakan menentang penyerahan Sarawak kepada British selepas Perang Dunia Kedua. Dipimpin oleh Rosli Dhobi dan aktivis Melayu lain.

Pemberontakan Rentap (1853-1861)

Rentap, seorang ketua Iban, menentang pemerintahan Brooke dari kubu di Bukit Sadok. Beliau akhirnya dikalahkan setelah beberapa siri pertempuran.

Pemberontakan Sharif Masahor (1860)

Sharif Masahor, pembesar Melayu di Sarikei, memberontak menentang Brooke. Beliau akhirnya terpaksa berundur ke Brunei.

DIALOG BERSEJARAH: PERJUANGAN RENTAP

Rentap: "Kita tidak akan tunduk kepada orang putih! Tanah ini milik nenek moyang kita dan akan kekal menjadi milik kita!"

Pengikut Rentap: "Benar, Tuai! Kita akan mempertahankan Bukit Sadok dengan nyawa kita. Ini adalah benteng terakhir kita!"

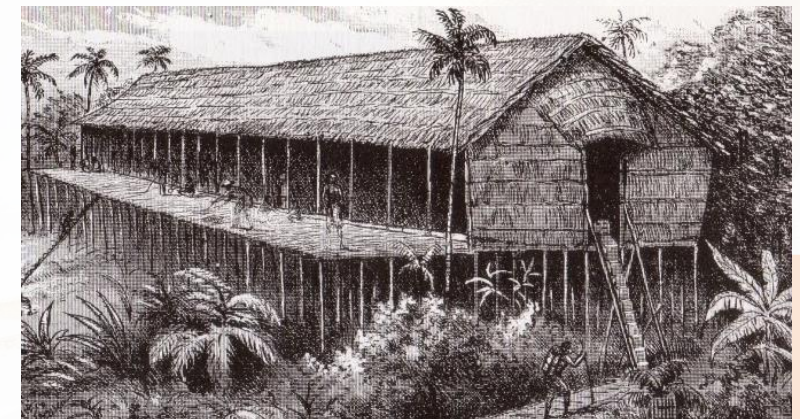
James Brooke: "Rentap adalah penghalang utama kepada keamanan di Sarawak. Kita mesti menumpaskan pemberontakannya untuk menstabilkan kawasan pedalaman."

Charles Brooke (semasa menyerang Bukit Sadok): "Rentap telah bertahan terlalu lama. Kali ini kita akan gunakan meriam untuk menawan kubu beliau."

Rentap (selepas kekalahan): "Hari ini kita kalah, tetapi semangat perjuangan kita akan terus hidup. Anak cucu kita akan ingat bagaimana kita berjuang untuk mempertahankan tanah air!"

Senjata dan Strategi

- Rentap menggunakan bedil "Bujang Timpang Berang" yang terkenal
- Kubu di Bukit Sadok dibina di lokasi strategik yang sukar diserang
- Menggunakan pengetahuan tentang hutan dan sungai untuk strategi gerila
- Brooke menggunakan meriam dan senjata moden untuk menawan Bukit Sadok
- Rentap mendapat sokongan daripada masyarakat Iban di kawasan pedalaman

DIALOG BERSEJARAH: ANTI-CESSION MOVEMENT

Rosli Dhobi: "Penyerahan Sarawak kepada British adalah pengkhianatan terhadap rakyat Sarawak! Kita tidak pernah diminta pendapat tentang masa depan negeri kita sendiri."

Aktivis Anti-Cession: "Benar! Vyner Brooke tidak berhak menyerahkan Sarawak kepada British tanpa persetujuan rakyat. Ini adalah tindakan tidak demokratik!"

Rosli Dhobi: "Kita mesti bertindak untuk menunjukkan penentangan kita. Pembunuhan Duncan Stewart akan menjadi simbol perjuangan kita."

Pegawai British (selepas pembunuhan Duncan Stewart): "Ini adalah tindakan pengganas! Mereka yang terlibat akan dihukum dengan berat."

Rosli Dhobi (sebelum dihukum mati): "Saya bersedia mati demi Sarawak. Perjuangan untuk kemerdekaan akan diteruskan oleh generasi akan datang!"

Impak Anti-Cession Movement

- Membangkitkan semangat nasionalisme dalam kalangan rakyat Sarawak
- Menjadi asas kepada gerakan kemerdekaan di Sarawak
- Rosli Dhobi dan rakan-rakannya dianggap sebagai pahlawan nasional
- Menunjukkan penentangan terhadap penjajahan British
- Menyumbang kepada kesedaran politik dalam kalangan penduduk Sarawak

Sir Duncan Stewart

SOALAN PENGUKUHAN: PERJUANGAN DI SARAWAK

1 **Siapakah Raja Putih Sarawak?**

James Brooke menjadi Raja Putih pertama Sarawak pada tahun 1841 setelah membantu Sultan Brunei menumpaskan pemberontakan. Keluarga Brooke memerintah Sarawak selama 100 tahun hingga 1941.

2 **Siapakah Rentap dan apakah perjuangannya?**

Rentap adalah seorang ketua Iban yang menentang pemerintahan Brooke dari kubu di Bukit Sadok dari 1853 hingga 1861. Beliau akhirnya dikalahkan setelah beberapa siri pertempuran.

3 **Apakah Anti-Cession Movement?**

Anti-Cession Movement adalah gerakan menentang penyerahan Sarawak kepada British selepas Perang Dunia Kedua pada tahun 1946. Gerakan ini dipimpin oleh Rosli Dhobi dan aktivis Melayu lain.

4 **Apakah tindakan drastik yang dilakukan oleh Rosli Dhobi?**

Rosli Dhobi membunuh Gabenor British Sarawak, Duncan Stewart, pada 3 Disember 1949 sebagai tindakan protes terhadap penyerahan Sarawak kepada British. Beliau kemudiannya dihukum mati.

PERJUANGAN DI SABAH

Latar Belakang

Sabah (North Borneo) menjadi tanah jajahan British melalui British North Borneo Company pada 1881. Penduduk tempatan menentang penjajahan ini melalui beberapa siri pemberontakan.

Pemberontakan Mat Salleh (1894-1900)

Mat Salleh (Datu Muhammad Salleh) menentang British kerana campur tangan dalam urusan perdagangan, pengenalan cukai baru, dan pengambilan tanah penduduk tempatan. Beliau membina kubu di Ranau dan Tambunan.

Pemberontakan Antanum (1915)

Antanum, seorang ketua suku Murut, memberontak menentang British di Rundum, Sabah. Pemberontakan berpunca daripada pengenalan sistem cukai kepala dan kerja paksa.

Akibat Perjuangan

Kedua-dua pemberontakan akhirnya ditumpaskan oleh British. Namun, perjuangan ini menunjukkan semangat patriotisme awal dalam kalangan penduduk Sabah dan menjadi simbol penentangan terhadap penjajahan.

DIALOG BERSEJARAH: PERJUANGAN MAT SALLEH

Mat Salleh: "British telah merampas hak kita untuk berniaga dengan bebas. Mereka mengenakan cukai yang membebankan dan mengambil tanah kita tanpa izin!"

Pengikut Mat Salleh: "Benar, Datu! Mereka juga tidak menghormati adat dan kepercayaan kita. Kita mesti bertindak untuk mempertahankan hak kita!"

Mat Salleh: "Kita akan membina kubu di Ranau sebagai pusat perjuangan. Dari sana, kita akan melancarkan serangan terhadap kedudukan British."

Pegawai British North Borneo Company: "Mat Salleh semakin menjadi ancaman kepada kestabilan di North Borneo. Kita mesti menghantar pasukan yang lebih besar untuk menumpaskan pemberontakannya."

Mat Salleh (semasa pertempuran terakhir di Tambunan): "Saya akan berjuang hingga titisan darah terakhir untuk mempertahankan tanah air dan maruah bangsa kita!"

Strategi Perjuangan

- Membina kubu-kubu di lokasi strategik seperti Ranau dan Tambunan
- Menggunakan pengetahuan tentang hutan dan geografi tempatan
- Mendapatkan sokongan daripada pelbagai suku kaum di Sabah
- Melancarkan serangan mengejut terhadap kedudukan British
- Menggunakan diplomasi dengan cuba berunding dengan British pada peringkat awal

Mat Salleh

DIALOG BERSEJARAH: PEMBERONTAKAN ANTANUM

Antanum: "Cukai kepala yang dikenakan oleh British sangat membebankan rakyat kita. Kita juga dipaksa bekerja untuk mereka tanpa bayaran yang adil!"

Pengikut Antanum: "Benar, Pemimpin! Mereka tidak menghormati cara hidup kita sebagai orang Murut. Tanah nenek moyang kita semakin diambil untuk ladang dan lombong mereka."

Antanum: "Kita akan bangkit menentang kezaliman ini! Kita akan kumpulkan semua orang Murut di Rundum untuk melancarkan pemberontakan besar-besaran!"

Pegawai British: "Pemberontakan Antanum di Rundum mesti ditumpaskan dengan segera. Kita akan menghantar pasukan bersenjata untuk mengembalikan keamanan."

Antanum (sebelum pertempuran terakhir): "Lebih baik kita mati bertempur daripada hidup dalam penindasan. Generasi akan datang akan mengingati perjuangan kita!"

Impak Pemberontakan

- Menunjukkan penentangan terhadap dasar British di Sabah
- Menyatukan masyarakat Murut dalam perjuangan bersama
- Menjadi simbol perjuangan menentang penjajahan
- Membangkitkan semangat patriotisme dalam kalangan penduduk tempatan
- British terpaksa lebih berhati-hati dalam melaksanakan dasar-dasar baru

Antanum

SOALAN PENGUKUHAN: PERJUANGAN DI SABAH

01

Siapakah Mat Salleh?

Mat Salleh atau nama sebenarnya Datu Muhammad Salleh merupakan pemimpin perjuangan di Sabah yang menentang British North Borneo Company dari 1894 hingga 1900.

02

Apakah punca pemberontakan Mat Salleh?

Pemberontakan berpunca daripada campur tangan British dalam urusan perdagangan, pengenalan cukai baru, dan pengambilan tanah penduduk tempatan tanpa izin.

03

Siapakah Antanum dan apakah perjuangannya?

Antanum adalah seorang ketua suku Murut yang memberontak menentang British di Rundum, Sabah pada tahun 1915 kerana pengenalan sistem cukai kepala dan kerja paksa.

04

Apakah kepentingan perjuangan di Sabah?

Perjuangan ini menunjukkan semangat patriotisme awal dalam kalangan penduduk Sabah, menjadi simbol penentangan terhadap penjajahan, dan membangkitkan kesedaran tentang identiti dan hak penduduk tempatan.

PENUBUHAN MALAYAN UNION

Latar Belakang (1942-1945)

British merancang pentadbiran baru untuk Tanah Melayu selepas Perang Dunia Kedua. Sir Harold MacMichael dihantar untuk mendapatkan tandatangan Raja-Raja Melayu.

Pengisytiharan (1 April 1946)

Malayan Union diisytiharkan secara rasmi dengan Sir Edward Gent sebagai Gabenor. Ia menggabungkan semua negeri Melayu (kecuali Singapura) di bawah satu pentadbiran pusat.

Penentangan (1946)

Orang Melayu menentang Malayan Union melalui perhimpunan, boikot, dan penubuhan UMNO. Dato' Onn Jaafar memimpin penentangan ini.

CIRI-CIRI MALAYAN UNION

01

Kedaulatan Raja-Raja Melayu

Raja-Raja Melayu kehilangan kedaulatan kecuali dalam hal ehwal agama Islam dan adat istiadat Melayu. Kuasa eksekutif dipindahkan kepada Gabenor British.

02

Kerakyatan Jus Soli

Kerakyatan diberikan secara liberal kepada semua yang lahir di Malayan Union (jus soli) dan penduduk yang telah menetap selama 10 tahun, tanpa mengira kaum.

03

Pentadbiran Berpusat

Semua negeri Melayu, Pulau Pinang dan Melaka disatukan di bawah satu pentadbiran pusat. Singapura kekal sebagai tanah jajahan yang berasingan.

04

Undang-undang Seragam

Undang-undang yang seragam dilaksanakan di seluruh Malayan Union, menggantikan undang-undang negeri yang berbeza-beza sebelum ini.

DIALOG BERSEJARAH: PENUBUHAN MALAYAN UNION

Sir Harold MacMichael: "Yang Maha Mulia, perjanjian ini akan menjamin keselamatan dan kemajuan Tanah Melayu di bawah perlindungan British. Saya harap Tuanku akan berkenan menandatangani."

Sultan (dengan berat hati): "Kami tidak diberi pilihan selepas pendudukan Jepun. Kami akan menandatangani, tetapi rakyat kami mungkin tidak akan menerima perjanjian ini."

Dato' Onn Jaafar (dalam perhimpunan): "Malayan Union akan menghapuskan kedaulatan Raja-Raja Melayu dan mengancam kedudukan istimewa orang Melayu! Kita mesti bersatu untuk menentangnya!"

Penduduk Melayu: "Hidup Melayu! Tolak Malayan Union! Kita mesti mempertahankan hak dan kedaulatan kita!"

Sir Edward Gent: "Penentangan terhadap Malayan Union semakin kuat. Kita mungkin perlu mempertimbangkan semula dasar ini untuk mengelakkan ketidakstabilan yang berterusan."

Reaksi Terhadap Malayan Union

- Raja-Raja Melayu menolak Malayan Union selepas memahami implikasinya
- Orang Melayu mengadakan perhimpunan dan demonstrasi di seluruh negara
- Penubuhan UMNO pada 11 Mei 1946 untuk menentang Malayan Union
- Boikot terhadap upacara rasmi dan majlis yang dianjurkan oleh pentadbiran Malayan Union
- Akhbar-akhbar Melayu menyiarkan artikel menentang Malayan Union

PENENTANGAN TERHADAP MALAYAN UNION

Kesedaran Melalui Media

Akhbar-akhbar Melayu seperti Utusan Melayu dan Majlis menyiarkan artikel menentang Malayan Union, membangkitkan kesedaran dalam kalangan orang Melayu.

Rundingan dengan British

UMNO dan Raja-Raja Melayu berunding dengan British untuk membatalkan Malayan Union dan mencadangkan alternatif yang lebih sesuai.

*Penentangan Malayan Union dianjurkan oleh penjajah British. Gabenor British **Frank Swettenham** mendorong Onn bin Jaafar dan sebangsanya supaya bangkit menentang Malayan Union.*

Perhimpunan Protes

Perhimpunan dan demonstrasi diadakan di seluruh negara. Kongres Melayu pertama diadakan di Kuala Lumpur pada 1-4 Mac 1946 yang dihadiri oleh 41 pertubuhan Melayu.

Penubuhan UMNO

Pertubuhan Kebangsaan Melayu Bersatu (UMNO) ditubuhkan pada 11 Mei 1946 dengan Dato' Onn Jaafar sebagai presiden pertama untuk menyatukan penentangan.

DIALOG BERSEJARAH: PENENTANGAN MALAYAN UNION

Dato' Onn Jaafar (dalam Kongres Melayu): "Kita mesti bersatu untuk menentang Malayan Union. Ini bukan sahaja untuk mempertahankan kedaulatan Raja-Raja kita, tetapi juga untuk masa depan bangsa Melayu!"

Peserta Kongres: "Setuju! Kita akan menubuhkan satu pertubuhan yang menyatukan semua orang Melayu untuk menentang Malayan Union!"

Dato' Onn Jaafar (semasa penubuhan UMNO): "UMNO akan menjadi suara rasmi orang Melayu dalam menentang Malayan Union dan mempertahankan hak-hak kita."

Raja-Raja Melayu: "Kami menyokong penuh usaha rakyat dalam menentang Malayan Union. Kedaulatan negeri-negeri Melayu mesti dipertahankan."

Wakil British (dalam rundingan): "Kami mengambil maklum tentang penentangan terhadap Malayan Union. Kami bersedia untuk berbincang tentang alternatif yang boleh diterima oleh semua pihak."

Strategi Penentangan

- Menyatukan semua pertubuhan Melayu di bawah satu organisasi (UMNO)
- Menggunakan media untuk membangkitkan kesedaran dan sokongan
- Mengadakan perhimpunan dan demonstrasi secara aman
- Boikot terhadap upacara rasmi Malayan Union
- Berunding dengan British untuk mencari penyelesaian
- Mendapatkan sokongan daripada Raja-Raja Melayu

Dato' Onn Jaafar

SOALAN PENGUKUHAN: MALAYAN UNION

1 Bilakah Malayan Union diisytiharkan?

Malayan Union diisytiharkan secara rasmi pada 1 April 1946 dengan Sir Edward Gent sebagai Gabenor pertama.

2 Apakah ciri-ciri utama Malayan Union?

Ciri-ciri utama Malayan Union termasuk pengurangan kedaulatan Raja-Raja Melayu, kerakyatan jus soli, pentadbiran berpusat, dan undang-undang seragam di seluruh Tanah Melayu.

3 Mengapakah orang Melayu menentang Malayan Union?

Orang Melayu menentang Malayan Union kerana ia mengurangkan kedaulatan Raja-Raja Melayu, memberikan kerakyatan secara liberal kepada bukan Melayu, dan mengancam kedudukan istimewa orang Melayu.

4 Bagaimanakah orang Melayu menentang Malayan Union?

Orang Melayu menentang melalui perhimpunan, boikot, penubuhan UMNO, penggunaan media, dan rundingan dengan British untuk mencari alternatif yang lebih sesuai.

PENUBUHAN PERSEKUTUAN TANAH MELAYU 1948

01

Rundingan (1946-1947)

Rundingan antara British, UMNO dan Raja-Raja Melayu untuk mencari alternatif kepada Malayan Union. Jawatankuasa Kerja ditubuhkan untuk merangka perlembagaan baru.

02

Perjanjian Persekutuan (21 Januari 1948)

Perjanjian Persekutuan ditandatangani oleh Raja-Raja Melayu dan wakil British, menandakan persetujuan untuk menubuhkan Persekutuan Tanah Melayu.

03

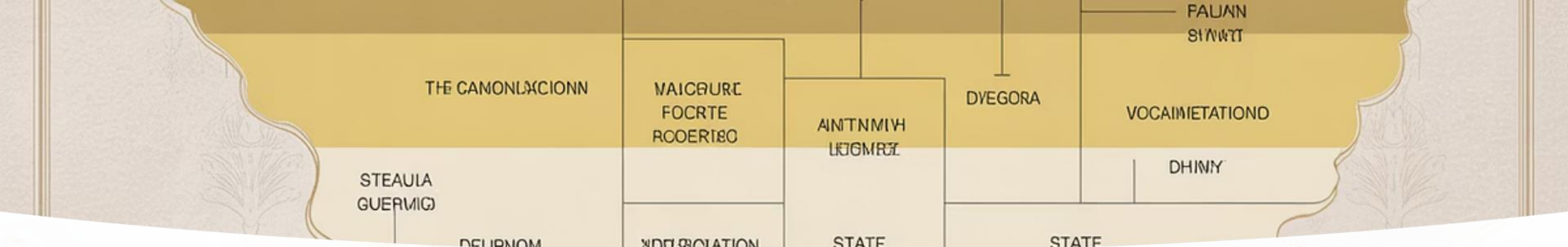
Pengisytiharan (1 Februari 1948)

Persekutuan Tanah Melayu diisytiharkan secara rasmi, menggantikan Malayan Union. Sir Edward Gent dilantik sebagai Pesuruhjaya Tinggi pertama.

04

Pelaksanaan (1948-1957)

Persekutuan Tanah Melayu berfungsi sebagai pentadbiran sementara sehingga kemerdekaan pada 31 Ogos 1957.

CIRI-CIRI PERSEKUTUAN TANAH MELAYU 1948

Kedaulatan Raja-Raja Melayu

Kedaulatan Raja-Raja Melayu dipulihkan dalam hal ehwal negeri masing-masing. Mereka juga menjadi anggota Majlis Raja-Raja yang mempunyai kuasa dalam hal-hal tertentu di peringkat persekutuan.

Kerakyatan Lebih Ketat

Syarat kerakyatan diperketatkan berbanding Malayan Union. Prinsip jus soli dihapuskan dan digantikan dengan syarat-syarat yang lebih ketat untuk mendapatkan kerakyatan Persekutuan.

Struktur Persekutuan

Negeri-negeri Melayu, Pulau Pinang dan Melaka disatukan dalam struktur persekutuan, tetapi dengan pengiktirafan terhadap identiti dan autonomi setiap negeri dalam hal-hal tertentu.

Kedudukan Istimewa Orang Melayu

Kedudukan istimewa orang Melayu diiktiraf dan dilindungi dalam perlembagaan, termasuk dalam bidang perkhidmatan awam, pendidikan, dan pemberian tanah.

DIALOG BERSEJARAH: PENUBUHAN PERSEKUTUAN TANAH MELAYU

Dato' Onn Jaafar: "Persekutuan Tanah Melayu adalah alternatif yang lebih baik daripada Malayan Union. Ia memulihkan kedaulatan Raja-Raja Melayu dan melindungi kedudukan istimewa orang Melayu."

Wakil British: "Kami bersetuju untuk menggantikan Malayan Union dengan Persekutuan Tanah Melayu yang mengambil kira kepentingan semua pihak, terutama kedaulatan Raja-Raja Melayu."

Sultan: "Kami berpuas hati dengan perjanjian ini kerana ia mengembalikan kedaulatan kami dan melindungi hak-hak rakyat kami."

Ahli UMNO: "Ini adalah kemenangan bagi perjuangan kita! Kita telah berjaya menggagalkan Malayan Union dan mendapatkan perlembagaan yang lebih adil."

Sir Edward Gent (semasa pengisytiharan): "Persekutuan Tanah Melayu akan menjadi langkah penting dalam perjalanan Tanah Melayu ke arah tadbir urus sendiri dan akhirnya kemerdekaan."

Struktur Pentadbiran

- Pesuruhjaya Tinggi sebagai ketua eksekutif Persekutuan
- Majlis Eksekutif Persekutuan untuk membantu Pesuruhjaya Tinggi
- Majlis Perundangan Persekutuan untuk membuat undang-undang
- Majlis Raja-Raja untuk hal-hal berkaitan kedaulatan dan agama Islam
- Kerajaan negeri yang diketuai oleh Raja atau Gabenor dengan Majlis Eksekutif dan Majlis Negeri masing-masing

SOALAN PENGUKUHAN: PERSEKUTUAN TANAH MELAYU 1948

01

Bilakah Persekutuan Tanah Melayu diisytiharkan?

Persekutuan Tanah Melayu diisytiharkan secara rasmi pada 1 Februari 1948, menggantikan Malayan Union.

02

Apakah perbezaan utama antara Malayan Union dan Persekutuan Tanah Melayu?

Perbezaan utama termasuk pemulihan kedaulatan Raja-Raja Melayu, syarat kerakyatan yang lebih ketat, pengiktirafan identiti negeri, dan perlindungan kedudukan istimewa orang Melayu.

03

Siapakah yang dilantik sebagai Pesuruhjaya Tinggi pertama?

Sir Edward Gent dilantik sebagai Pesuruhjaya Tinggi pertama Persekutuan Tanah Melayu, setelah sebelumnya menjadi Gabenor Malayan Union.

04

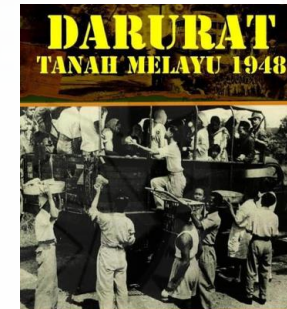
Apakah kepentingan Persekutuan Tanah Melayu dalam sejarah Malaysia?

Persekutuan Tanah Melayu menjadi asas kepada pembentukan Malaysia merdeka. Ia mewujudkan struktur pentadbiran yang menjadi model untuk Perlembagaan Persekutuan selepas kemerdekaan.

PROSES KE ARAH KEMERDEKAAN TANAH MELAYU

1948-1960

Darurat diisytiharkan untuk menentang ancaman komunis.
Keadaan keselamatan menjadi faktor penting dalam
rundingan kemerdekaan.

1

2

1951-1955

Perkembangan politik tempatan dengan penubuhan parti-parti politik seperti IMP, Parti Negara, MCA, MIC dan Parti Perikatan.

3

1955

Pilihan Raya Persekutuan pertama diadakan pada 27 Julai 1955. Parti Perikatan menang besar dengan 51 daripada 52 kerusi.

4

1956

Rundingan kemerdekaan di London dan pembentukan Suruhanjaya Reid untuk merangka perlembagaan.

5

1957

Pengisytiharan kemerdekaan Persekutuan Tanah Melayu pada 31 Ogos 1957.

DARURAT (1948-1960)

Darurat diisytiharkan pada 18 Jun 1948 untuk menentang ancaman Parti Komunis Malaya (PKM) yang melancarkan perjuangan bersenjata untuk mengambil alih Tanah Melayu. Ia menjadi faktor penting dalam proses kemerdekaan kerana British hanya bersedia memberikan kemerdekaan setelah ancaman komunis dapat dikawal.

Di bawah kepimpinan Sir Gerald Templer sebagai Pesuruhjaya Tinggi (1952-1954), strategi "Winning Hearts and Minds" dilaksanakan untuk mendapatkan sokongan penduduk. Rancangan Briggs yang memindahkan penduduk ke kampung-kampung baru juga dilaksanakan untuk memutuskan hubungan antara gerila komunis dengan penyokong mereka.

"Pertempuran untuk menentang komunis bukan sahaja pertempuran senjata, tetapi juga pertempuran untuk memenangi hati dan fikiran rakyat." - Sir Gerald Templer

"Darurat telah mempercepatkan proses kemerdekaan kerana British sedar bahawa hanya kerajaan tempatan yang mempunyai sokongan rakyat boleh menentang ancaman komunis dengan berkesan." - Tunku Abdul Rahman

DIALOG BERSEJARAH: DARURAT

Sir Gerald Templer: "Kita tidak boleh menang dalam pertempuran ini hanya dengan kekuatan senjata. Kita mesti memenangi hati dan fikiran rakyat Tanah Melayu."

Pegawai British: "Rancangan Briggs akan memindahkan penduduk ke kampung-kampung baru di mana mereka akan dilindungi daripada ancaman komunis dan diberikan kemudahan asas."

Penduduk Kampung Baru: "Kami terpaksa meninggalkan rumah dan kebun kami untuk tinggal di kampung baru ini. Kehidupan di sini sangat berbeza dan sukar pada mulanya."

Tunku Abdul Rahman: "Darurat telah menunjukkan kepada British bahawa rakyat Tanah Melayu menolak komunisme dan bersedia untuk memerintah sendiri. Ini membantu dalam rundingan kemerdekaan kita."

Chin Peng (Pemimpin PKM): "Perjuangan kami adalah untuk membebaskan Tanah Melayu daripada penjajahan British dan mewujudkan negara komunis. Kami akan terus berjuang walaupun menghadapi tentangan yang kuat."

Strategi Menentang Komunis

- Rancangan Briggs - memindahkan penduduk ke kampung-kampung baru
- "Winning Hearts and Minds" - memperbaiki taraf hidup rakyat
- Operasi ketenteraan di kawasan hutan
- Penggunaan Home Guard untuk keselamatan kampung
- Program penyerahan diri untuk ahli-ahli PKM
- Perisikan dan pengumpulan maklumat

PERKEMBANGAN POLITIK TEMPATAN (1951-1955)

Independence of Malaya Party (IMP)

Ditubuhkan oleh Dato' Onn Jaafar pada 1951 selepas beliau meninggalkan UMNO. Memperjuangkan kerjasama antara kaum tetapi tidak mendapat sokongan meluas.

Parti Negara

Ditubuhkan oleh Dato' Onn Jaafar pada 1954 selepas IMP tidak berjaya. Juga tidak mendapat sokongan yang kuat dalam pilihan raya 1955.

Parti Perikatan

Gabungan UMNO, MCA dan MIC yang ditubuhkan untuk bertanding dalam pilihan raya 1955. Menjadi model kerjasama antara kaum yang berjaya.

MCA dan MIC

Malayan Chinese Association (MCA) ditubuhkan pada 1949 dan Malayan Indian Congress (MIC) pada 1946. Keduanya mewakili kepentingan kaum masing-masing.

DIALOG BERSEJARAH: PEMBENTUKAN PARTI PERIKATAN

Tunku Abdul Rahman (UMNO): "Kita mesti bersatu untuk menghadapi pilihan raya akan datang. Hanya dengan kerjasama antara kaum kita boleh meyakinkan British bahawa kita bersedia untuk merdeka."

Tan Cheng Lock (MCA): "Saya bersetuju. MCA bersedia untuk bekerjasama dengan UMNO untuk kepentingan Tanah Melayu. Kita mesti menunjukkan bahawa semua kaum boleh hidup dan bekerja bersama."

V.T. Sambanthan (MIC): "MIC juga akan menyertai gabungan ini. Kita mesti menunjukkan perpaduan untuk mencapai kemerdekaan."

Tunku Abdul Rahman: "Kita akan menamakan gabungan ini sebagai 'Parti Perikatan'. Ia akan menjadi simbol kerjasama antara kaum di Tanah Melayu."

Pemimpin Parti Perikatan (selepas kemenangan pilihan raya): "Kemenangan ini menunjukkan sokongan rakyat terhadap visi kita untuk Tanah Melayu yang merdeka dan bersatu. Kita kini mempunyai mandat untuk berunding dengan British."

Prinsip Kerjasama Perikatan

- Pengiktirafan kedudukan istimewa orang Melayu
- Kerakyatan untuk bukan Melayu yang layak
- Bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan
- Kebebasan beragama
- Raja-Raja Melayu sebagai ketua negara
- Perkongsian kuasa politik antara kaum

PILIHAN RAYA PERSEKUTUAN 1955

51/52

Kerusi Dimenangi
Perikatan

Parti Perikatan
memenangi 51 daripada
52 kerusi yang
dipertandingan,
menunjukkan sokongan
kuat rakyat.

80.8%

Peratus Undian

Parti Perikatan mendapat
80.8% daripada jumlah
undi, menunjukkan
sokongan meluas
daripada semua kaum.

1

Kerusi Pembangkang

Parti Islam Se-Malaya
(PAS) memenangi satu
kerusi, menjadi parti
pembangkang tunggal
dalam Majlis
Perundangan.

1955 FEDERAL ELECTION

DIALOG BERSEJARAH: PILIHAN RAYA 1955

Pengundi: "Ini adalah kali pertama saya mengundi. Saya berasa bangga kerana dapat memilih pemimpin untuk negara kita sendiri."

Pegawai Pilihan Raya: "Pilihan raya ini berjalan dengan lancar dan aman. Rakyat Tanah Melayu telah menunjukkan kedewasaan politik mereka."

Tunku Abdul Rahman (selepas kemenangan): "Kemenangan besar ini memberikan mandat yang kuat kepada kami untuk berunding dengan British tentang kemerdekaan. Kami akan berusaha untuk mencapai kemerdekaan secepat mungkin."

Wakil British: "Keputusan pilihan raya ini menunjukkan bahawa rakyat Tanah Melayu telah memilih pemimpin mereka dengan jelas. Ini adalah langkah penting ke arah tadbir urus sendiri."

Calon pembangkang: "Walaupun kami tidak berjaya, kami akan terus memperjuangkan prinsip-prinsip kami dan menjadi pembangkang yang bertanggungjawab dalam Majlis Perundangan."

Impak Pilihan Raya 1955

- Memberikan mandat kepada Parti Perikatan untuk berunding dengan British tentang kemerdekaan
- Menunjukkan sokongan rakyat terhadap model perkongsian kuasa antara kaum
- Membuktikan bahawa rakyat Tanah Melayu bersedia untuk tadbir urus sendiri
- Mewujudkan kerajaan tempatan pertama yang dipilih secara demokratik
- Tunku Abdul Rahman dilantik sebagai Ketua Menteri pertama Persekutuan Tanah Melayu

RUNDINGAN KEMERDEKAAN

Rundingan Awal (1955)

Tunku Abdul Rahman sebagai Ketua Menteri memulakan rundingan dengan British tentang kemerdekaan selepas kemenangan dalam pilihan raya.

Rombongan degelasi kemerdekaan ke London

Persidangan London (Januari-Februari 1956)

Delegasi Tanah Melayu diketuai oleh Tunku Abdul Rahman ke London untuk berunding dengan kerajaan British tentang kemerdekaan.

Lord Reid

Sir Ivor
Jennings

Sir William
McKell

Mr. B. Malik

Mr. Abdul
Hamid

Suruhanjaya Reid (1956-1957)

Suruhanjaya Reid ditubuhkan untuk merangka perlembagaan bagi Tanah Melayu merdeka, dengan mengambil kira pandangan semua pihak.

DIALOG BERSEJARAH: RUNDINGAN KEMERDEKAAN DI LONDON

Tunku Abdul Rahman: "Kami datang ke London untuk berunding tentang kemerdekaan Tanah Melayu. Rakyat kami telah memberikan mandat yang jelas melalui pilihan raya."

Alan Lennox-Boyd (Setiausaha Tanah Jajahan British): "Kerajaan British mengakui hak Tanah Melayu untuk merdeka. Namun, ada beberapa perkara yang perlu diselesaikan terlebih dahulu."

Tunku Abdul Rahman: "Kami bersedia untuk berbincang tentang semua perkara, tetapi kami tegas bahawa Tanah Melayu mesti merdeka tidak lewat daripada Ogos 1957."

Alan Lennox-Boyd: "Kami bersetuju dengan tarikh tersebut, dengan syarat bahawa perlembagaan yang sesuai dapat dirangka dan keselamatan negara dapat dijamin."

Tunku Abdul Rahman (selepas persidangan): "Kami telah mencapai persetujuan! Tanah Melayu akan merdeka pada 31 Ogos 1957. Ini adalah hari bersejarah bagi rakyat kami."

Hasil Persidangan London

- Persetujuan untuk memberikan kemerdekaan pada 31 Ogos 1957
- Penubuhan Suruhanjaya Reid untuk merangka perlembagaan
- Persetujuan tentang pertahanan dan hal ehwal luar negeri
- Perjanjian pertahanan antara Tanah Melayu dan Britain
- Persetujuan tentang kedudukan Raja-Raja Melayu dan struktur persekutuan

Rombongan kemerdekaan pulang dari London

SURUHANJAYA REID

01

Penubuhan

Suruhanjaya Reid ditubuhkan pada Mac 1956 untuk merangka perlembagaan bagi Tanah Melayu merdeka. Ia diketuai oleh Lord Reid, seorang hakim dari Britain.

02

Ahli-ahli

Suruhanjaya terdiri daripada lima ahli dari negara Komanwel: Lord Reid (Britain), Sir Ivor Jennings (Britain), Sir William McKell (Australia), B. Malik (India), dan Hakim Abdul Hamid (Pakistan).

03

Konsultasi

Suruhanjaya menerima 131 memorandum daripada pelbagai pihak dan mengadakan 31 sesi pendengaran awam untuk mendapatkan pandangan rakyat Tanah Melayu.

04

Laporan

Laporan Suruhanjaya Reid diserahkan pada Februari 1957. Ia menjadi asas kepada Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu yang diisytiharkan pada Ogos 1957.

DIALOG BERSEJARAH: SURUHANJAYA REID

Lord Reid: "Tugas kami adalah untuk merangka perlembagaan yang adil dan sesuai untuk Tanah Melayu merdeka, dengan mengambil kira kepentingan semua kaum dan menghormati tradisi tempatan."

Wakil UMNO: "Kami menekankan kepentingan untuk mengekalkan kedudukan istimewa orang Melayu, kedaulatan Raja-Raja Melayu, dan Bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan."

Wakil MCA: "Kami meminta jaminan tentang kerakyatan untuk bukan Melayu yang layak, kebebasan beragama, dan hak untuk mengekalkan bahasa dan budaya kami."

Lord Reid (semasa pendengaran awam): "Kami akan mendengar pandangan semua pihak dengan teliti. Perlembagaan ini akan menjadi dokumen penting yang membentuk masa depan negara anda."

Tunku Abdul Rahman (selepas menerima laporan): "Laporan Suruhanjaya Reid akan menjadi asas kepada perlembagaan negara kita. Kami akan mengkajinya dengan teliti dan membuat pindaan yang perlu sebelum kemerdekaan."

Isu-isu Utama dalam Perlembagaan

- Kedudukan istimewa orang Melayu (Perkara 153)
- Kerakyatan untuk bukan Melayu (Bahagian III)
- Bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan (Perkara 152)
- Kebebasan beragama (Perkara 11)
- Sistem Raja Berperlembagaan dan demokrasi berparlimen
- Pembahagian kuasa antara kerajaan persekutuan dan negeri

PENGISYTIHARAN KEMERDEKAAN

31

Ogos 1957

Tarikh rasmi pengisytiharan kemerdekaan Persekutuan Tanah Melayu di Stadium Merdeka, Kuala Lumpur.

7

Laungan "Merdeka"

Tunku Abdul Rahman mengetuai laungan "Merdeka" sebanyak tujuh kali, mewakili tujuh tahun perjuangan untuk kemerdekaan.

11

Negeri

Persekutuan Tanah Melayu terdiri daripada 11 negeri: 9 negeri Melayu dan 2 Negeri Selat (Pulau Pinang dan Melaka).

DIALOG BERSEJARAH: PENGISYTIHARAN KEMERDEKAAN

Tunku Abdul Rahman (di Stadium Merdeka): "Dengan nama Allah yang Maha Pemurah lagi Maha Mengasihani, saya isytiharkan bahawa mulai hari ini, 31 Ogos 1957, Persekutuan Tanah Melayu adalah sebuah negara yang merdeka dan berdaulat. MERDEKA! MERDEKA! MERDEKA! MERDEKA! MERDEKA! MERDEKA! MERDEKA!"

Rakyat (beramai-ramai): "MERDEKA! MERDEKA! MERDEKA! MERDEKA! MERDEKA! MERDEKA! MERDEKA!"

Yang di-Pertuan Agong pertama, Tuanku Abdul Rahman: "Hari ini menandakan permulaan era baru bagi Persekutuan Tanah Melayu. Kita kini bebas untuk menentukan masa depan kita sendiri."

Duke of Gloucester (wakil Ratu England): "Saya menyampaikan ucapan tahniah daripada Ratu England kepada Persekutuan Tanah Melayu yang merdeka. Semoga negara ini terus makmur dan maju."

Tunku Abdul Rahman (dalam ucapan kemerdekaan): "Kita telah mencapai kemerdekaan melalui rundingan yang aman, bukan melalui pertumpahan darah. Ini adalah pencapaian yang boleh kita banggakan."

Peristiwa Penting Hari Kemerdekaan

- Upacara menurunkan Union Jack dan menaikkan bendera Persekutuan Tanah Melayu
- Pengisytiharan kemerdekaan oleh Tunku Abdul Rahman
- Laungan "Merdeka" sebanyak tujuh kali
- Perbarisan tentera dan persembahan kebudayaan
- Penyerahan dokumen kemerdekaan oleh wakil British kepada Tunku Abdul Rahman
- Pelantikan Tunku Abdul Rahman sebagai Perdana Menteri pertama

SOALAN PENGUKUHAN: PROSES KE ARAH KEMERDEKAAN

1 Apakah kepentingan Darurat dalam proses kemerdekaan?

Darurat mempercepatkan proses kemerdekaan kerana British sedar bahawa hanya kerajaan tempatan yang mempunyai sokongan rakyat boleh menentang ancaman komunis dengan berkesan.

2 Mengapakah Parti Perikatan berjaya dalam pilihan raya 1955?

Parti Perikatan berjaya kerana ia mewakili kerjasama antara kaum utama di Tanah Melayu (Melayu, Cina, India) dan menawarkan visi negara yang bersatu dan harmoni.

3 Apakah hasil utama Persidangan London 1956?

Hasil utama termasuk persetujuan untuk memberikan kemerdekaan pada 31 Ogos 1957, penubuhan Suruhanjaya Reid, dan perjanjian pertahanan antara Tanah Melayu dan Britain.

4 Apakah peranan Suruhanjaya Reid?

Suruhanjaya Reid berperanan merangka perlembagaan bagi Tanah Melayu merdeka dengan mengambil kira pandangan semua pihak melalui memorandum dan pendengaran awam.

PEMBENTUKAN MALAYSIA

1

27 Mei 1961

Tunku Abdul Rahman mencadangkan pembentukan Malaysia yang menggabungkan Persekutuan Tanah Melayu, Singapura, Sabah, Sarawak dan Brunei.

2

Ogos 1962

Suruhanjaya Cobbold melaporkan sokongan majoriti penduduk Sabah dan Sarawak terhadap pembentukan Malaysia.

3

9 Julai 1963

Perjanjian Malaysia ditandatangani di London oleh wakil-wakil Britain, Persekutuan Tanah Melayu, Singapura, Sabah dan Sarawak. Brunei menarik diri.

4

16 September 1963

Malaysia diisytiharkan secara rasmi, menggabungkan Persekutuan Tanah Melayu, Singapura, Sabah dan Sarawak.

DIALOG BERSEJARAH: CADANGAN PEMBENTUKAN MALAYSIA

Tunku Abdul Rahman (27 Mei 1961): "Saya ingin mencadangkan pembentukan Malaysia yang menggabungkan Persekutuan Tanah Melayu, Singapura, Sabah, Sarawak dan Brunei. Ini akan mewujudkan sebuah negara yang lebih besar dan kuat di rantau ini."

Lee Kuan Yew (Singapura): "Singapura menyokong cadangan ini. Ia akan memberikan kemerdekaan kepada Singapura dan mewujudkan pasaran yang lebih besar untuk ekonomi kita."

Pemimpin Sabah: "Kami berminat dengan cadangan ini, tetapi kami mahu jaminan bahawa hak dan kepentingan rakyat Sabah akan dilindungi dalam Malaysia."

Pemimpin Sarawak: "Kami juga ingin memastikan bahawa identiti dan autonomi Sarawak akan dihormati dalam persekutuan baru ini."

Sultan Brunei: "Brunei perlu mengkaji cadangan ini dengan teliti. Kami mempunyai kebimbangan tentang kedudukan Sultan dan kekayaan minyak kami."

Faktor Pembentukan Malaysia

- Keselamatan - menangani ancaman komunis di rantau ini
- Politik - menyelesaikan masalah politik di Singapura
- Ekonomi - mewujudkan pasaran yang lebih besar
- Sosial - menggabungkan masyarakat yang mempunyai persamaan sejarah dan budaya
- Dekolonisasi - mempercepatkan proses kemerdekaan bagi Sabah dan Sarawak

SURUHANJAYA COBBOLD

Penubuhan

Suruhanjaya Cobbold ditubuhkan pada Januari 1962 untuk menentukan pandangan penduduk Sabah dan Sarawak tentang pembentukan Malaysia. Ia diketuai oleh Lord Cobbold, bekas Gabenor Bank of England.

Ahli-ahli

Suruhanjaya terdiri daripada lima ahli: Lord Cobbold (Pengerusi), Sir Anthony Abell dan Sir David Watherston (wakil British), Dato' Wong Pow Nee dan Enche Muhammad Ghazali bin Shafie (wakil Tanah Melayu).

Kajian

Suruhanjaya mengadakan pertemuan dengan lebih 4,000 orang dan menerima lebih 2,200 memorandum daripada individu dan pertubuhan di Sabah dan Sarawak.

Laporan

Laporan Suruhanjaya Cobbold yang diserahkan pada Ogos 1962 menyatakan bahawa kira-kira satu pertiga penduduk menyokong Malaysia tanpa syarat, satu pertiga menyokong dengan syarat, dan satu pertiga menentang atau ingin kemerdekaan dahulu.

DIALOG BERSEJARAH: SURUHANJAYA COBBOLD

Lord Cobbold: "Tujuan kami adalah untuk mendapatkan pandangan yang jujur daripada rakyat Sabah dan Sarawak tentang pembentukan Malaysia. Kami akan mendengar semua pihak tanpa berat sebelah."

Penduduk Sabah: "Kami bersetuju dengan Malaysia, tetapi kami mahu jaminan bahawa agama, bahasa dan adat resam kami akan dihormati. Kami juga mahu autonomi dalam hal-hal tertentu."

Penduduk Sarawak: "Kami bimbang tentang kedudukan kami dalam Malaysia. Adakah kami akan dilayan sebagai rakan setaraf atau hanya sebagai wilayah baru?"

Pemimpin tempatan: "Kami mahu 20 perkara dijamin sebelum kami menyertai Malaysia, termasuk kebebasan beragama, penggunaan Bahasa Inggeris, dan autonomi dalam pendidikan dan imigresen."

Lord Cobbold (dalam laporan): "Majoriti penduduk Sabah dan Sarawak menyokong pembentukan Malaysia, walaupun sebahagian daripada mereka mempunyai syarat-syarat tertentu. Kami mencadangkan agar syarat-syarat ini dipertimbangkan dengan serius."

20 Perkara (Sabah) dan 18 Perkara (Sarawak)

- Kebebasan beragama
- Bahasa Inggeris sebagai bahasa rasmi
- Autonomi dalam pendidikan dan kesihatan
- Kawalan imigresen
- Perlindungan hak bumiputera
- Perwakilan dalam kerajaan persekutuan
- Pembangunan ekonomi
- Hak untuk keluar dari Malaysia jika syarat-syarat dilanggar

PERJANJIAN MALAYSIA DAN PENGISYTIHARAN MALAYSIA

Perjanjian Malaysia (9 Julai 1963)

Perjanjian Malaysia ditandatangani di London oleh wakil-wakil Britain, Persekutuan Tanah Melayu, Singapura, Sabah dan Sarawak. Brunei memutuskan untuk tidak menyertai Malaysia. Perjanjian ini menggariskan syarat-syarat pembentukan Malaysia, termasuk jaminan terhadap 20 Perkara (Sabah) dan 18 Perkara (Sarawak).

Tarikh asal untuk pengisytiharan Malaysia ialah 31 Ogos 1963, tetapi ia ditangguhkan ke 16 September 1963 untuk memberi masa kepada Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) menjalankan kajian di Sabah dan Sarawak.

Pengisytiharan Malaysia (16 September 1963)

Malaysia diisytiharkan secara rasmi pada 16 September 1963, menggabungkan Persekutuan Tanah Melayu, Singapura, Sabah dan Sarawak. Tunku Abdul Rahman mengisytiharkan pembentukan Malaysia di Stadium Merdeka, Kuala Lumpur.

Pembentukan Malaysia mendapat tentangan daripada Indonesia (Konfrontasi) dan Filipina (tuntutan ke atas Sabah). Singapura kemudiannya keluar dari Malaysia pada 9 Ogos 1965 kerana perselisihan politik.

DIALOG BERSEJARAH: PENGISYTIHARAN MALAYSIA

Tunku Abdul Rahman (16 September 1963): "Pada hari yang bersejarah ini, saya dengan sukacitanya mengisytiharkan pembentukan Malaysia, yang menggabungkan Persekutuan Tanah Melayu, Singapura, Sabah dan Sarawak sebagai satu negara yang berdaulat!"

Rakyat (beramai-ramai): "Malaysia! Malaysia! Malaysia!"

Lee Kuan Yew (Singapura): "Hari ini menandakan permulaan era baru bagi rakyat Singapura sebagai sebahagian daripada Malaysia. Bersama-sama, kita akan membina masa depan yang lebih cerah."

Pemimpin Sabah: "Rakyat Sabah menyambut pembentukan Malaysia dengan harapan bahawa ia akan membawa kemajuan dan kemakmuran, dengan menghormati identiti dan hak-hak kita."

Pemimpin Sarawak: "Kami menyertai Malaysia dengan keyakinan bahawa perjanjian yang telah kita capai akan dihormati, dan Sarawak akan berkembang maju sebagai sebahagian daripada negara baru ini."

Cabaran Awal Malaysia

- Konfrontasi dengan Indonesia (1963-1966)
- Tuntutan Filipina ke atas Sabah
- Perselisihan politik dengan Singapura
- Integrasi sistem pentadbiran yang berbeza
- Pembangunan ekonomi yang tidak seimbang
- Pembinaan identiti nasional yang inklusif

SOALAN PENGUKUHAN: PEMBENTUKAN MALAYSIA

01

Bilakah idea pembentukan Malaysia dicadangkan?

Idea pembentukan Malaysia dicadangkan oleh Tunku Abdul Rahman pada 27 Mei 1961 dalam ucapan beliau di Foreign Correspondents Association di Singapura.

02

Apakah peranan Suruhanjaya Cobbold?

Suruhanjaya Cobbold ditubuhkan untuk menentukan pandangan penduduk Sabah dan Sarawak tentang pembentukan Malaysia melalui pertemuan dan memorandum.

03

Mengapakah Brunei tidak menyertai Malaysia?

Brunei memutuskan untuk tidak menyertai Malaysia kerana kebimbangan tentang kedudukan Sultan, pembahagian hasil minyak, dan status Brunei dalam persekutuan baru.

04

Bilakah Malaysia diisytiharkan secara rasmi?

Malaysia diisytiharkan secara rasmi pada 16 September 1963, menggabungkan Persekutuan Tanah Melayu, Singapura, Sabah dan Sarawak. Tarikh ini kini disambut sebagai Hari Malaysia.

SUDUT AR

PANDUAN PENGGUNAAN

Peralatan :

- Telefon bimbit pintar atau tablet (Android atau iOS)
- Talian Internet

Langkah-langkah :

Langkah 1 : Imbas kod QR

Langkah 2 : Nikmati kandungan AR !

- Pilih **VIEW 3D** atau **PLACE IT IN YOUR ROOM**
- Klik pada objek untuk menonton imej, maklumat, video dan mendengar audio.

KUIZ 1

PETA MALAYSIA

MUZIUM MINI

SENARAI RUJUKAN

Buku dan Monograf

- Abdullah, Z. G., & Mohd, A. (2004). *Perjuangan Orang Melayu Menentang Penjajahan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Andaya, B. W., & Andaya, L. Y. (2001). *A History of Malaysia*. London: Palgrave Macmillan.
- Cheah, B. K. (2002). *Malaysia: The Making of a Nation*. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies.
- Emerson, R. (1964). *Malaysia: A Study in Direct and Indirect Rule*. Kuala Lumpur: University of Malaya Press.
- Harper, T. N. (1999). *The End of Empire and the Making of Malaya*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Khoo, K. K. (1991). *Malay Society: Transformation and Democratisation*. Kuala Lumpur: Pelanduk Publications.
- Milner, A. (2002). *The Invention of Politics in Colonial Malaya*. Cambridge: Cambridge University Press.

Artikel dan Jurnal

- Fernando, J. M. (2002). The Making of the Malayan Constitution. *Journal of the Malaysian Branch of the Royal Asiatic Society*, 75(2), 1-19.
- Lau, A. (1998). The Malayan Union Controversy 1942-1948. *Journal of Southeast Asian Studies*, 29(1), 99-117.
- Ongkili, J. P. (1967). The British and Malayan Nationalism, 1946-1957. *Journal of Southeast Asian History*, 8(2), 237-259.
- Stockwell, A. J. (1977). The Formation and First Years of the United Malays National Organization (UMNO), 1946-1948. *Modern Asian Studies*, 11(4), 481-513.
- Tan, T. Y. (2008). Creating "Greater Malaysia": Decolonization and the Politics of Merger. *Journal of the Malaysian Branch of the Royal Asiatic Society*, 81(1), 61-82.

Sumber Arkib

- Arkib Negara Malaysia
- National Archives of the United Kingdom (Colonial Office Records)
- Rhodes House Library, Oxford (British Association of Malaysia Papers)

E-BOOK PROSES PENGUKUHAN SEMANGAT PATRIOTISME DI TANAH MELAYU KE
ARAH MENCAPAI KEMERDEKAAN

e ISBN 978-967-16716-9-6

KOLEJ KOMUNITI LAHAD DATU
(online)

